

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3035/2550

นางสาวมิ่งขวัญ ผาดโผน โดยนางกานดา สรรพพัญญา ผู้แทนโดยชอบธรรม กับพวกโจทก์ สำนักงานประกันสังคม
จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 73, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 77
จัตวา, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 56

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 73 เป็นกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับเพื่อช่วยเหลือลูกจ้างซึ่งเป็นผู้มีฐานะด้อยในสังคม เพื่อให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างและครอบครัว ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนส่วนใหญ่จะอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ประกันสังคมดังกล่าว คำว่า "บุตร" จึงต้องหมายถึงบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและรวมถึงบุตรอันแท้จริงของผู้ประกันตนซึ่งถึงแก่ความตายด้วย เมื่อโจทก์ทั้งสองเป็นบุตรอันแท้จริงของ ป. โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ในกรณีที่ ป. ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายตาม พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 73 (2) ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 ที่ประสงค์จะให้ผู้ประกันตนหรือทายาทของผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุน เพื่อเป็นการสงเคราะห์แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนหรือทายาทของผู้ประกันตน ประกอบกับ พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 77 จัตวา วรรคสอง (1) ก็ได้กำหนดให้บุตรชอบด้วยกฎหมายนั้นต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายขณะที่ผู้ประกันตนยังมีชีวิตอยู่ ดังนั้น เมื่อขณะที่โจทก์ทั้งสองยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตาม พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 56 วรรคหนึ่ง โจทก์ทั้งสองเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของ ป. ตามคำสั่งศาลแล้ว โจทก์ทั้งสองจึงเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพของ ป. ผู้ประกันตนตาม พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 77 จัตวา วรรคสอง (1)

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ที่ 805/2546 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2546 และให้โจทก์ทั้งสองมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์กรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายและเงินบำเหน็จชราภาพตามกฎหมาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยคณะกรรมการอุทธรณ์ที่ 805/2546 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2546 และให้จำเลยจ่ายเงินสงเคราะห์กรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายและเงินบำเหน็จชราภาพแก่โจทก์ทั้งสองตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยอุทธรณ์จำเลยประการแรกว่า โจทก์ทั้งสองมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์กรณีที่นายประยูรผู้ประกันตนถึงแก่ความตายหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า คำว่า บุตรตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 73 (2) หมายความว่าเพียงบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกันตนเท่านั้น แต่โจทก์ทั้งสองไม่ได้เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกันตนก่อนหรือขณะที่ผู้ประกันตนยังมีชีวิตอยู่ โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์กรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายนั้น พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 73 บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายโดยมิใช่ประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยเนื่องจาก

การทำงาน ถ้าภายในระยะเวลาหกเดือนก่อนถึงแก่ความตายผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีตายดังนี้... (2) เงินสงเคราะห์กรณีที่ ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงิน สงเคราะห์นั้น แต่ถ้าผู้ประกันตนมิได้มีหนังสือระบุไว้ ก็ให้นำมาเฉลี่ยจ่ายให้แก่สามีภริยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน..." เห็นว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 ไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "บุตร" ว่ามีความหมายอย่างไร ตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าวก็เขียนคำว่าบุตรไว้สองแบบคือ ตามมาตรา 73 (2) ที่กล่าวมาใช้คำว่า "บุตร" ส่วนในมาตรา 75 ตรี เกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร และในมาตรา 77 จัตวา (1) เกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพใช้คำว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมาย" เมื่อใช้คำต่างกันนี้ พระราชบัญญัติเดียวกันเช่นนี้ แสดงว่ามีความประสงค์จะให้ความหมายของคำว่า "บุตร" แตกต่าง ไปจากคำว่า "บุตรชอบด้วยกฎหมาย" โดยคำว่าบุตรนั้นถือเอาบุตรตามสภาพความเป็นจริง ซึ่ง รวมถึงบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย เมื่อพิจารณาประกอบเหตุผลว่าบทกฎหมายดังกล่าวเป็น กฎหมายที่ออกมาใช้บังคับเพื่อช่วยเหลือลูกจ้างซึ่งเป็นผู้มีฐานะด้อยในทางสังคมเพื่อให้สวัสดิการ แก่ลูกจ้างและครอบครัว ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนส่วนใหญ่จะอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้ จดทะเบียนสมรส ดังนั้น ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคมดังกล่าวคำว่า "บุตร" ตามมาตรา 73 จึงต้องหมายถึงบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและรวมถึงบุตรอันแท้จริงของผู้ประกันตน ซึ่งถึงแก่ความตายด้วย เมื่อใดที่ทั้งสองเป็นบุตรอันแท้จริงของนายประยูร โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิ ได้รับเงินสงเคราะห์ในกรณีที่นายประยูรผู้ประกันตนถึงแก่ความตายตามพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 73 (2) ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์จำเลย ประการแรกนี้ฟังไม่ขึ้น จำเลยอุทธรณ์ต่อไปเป็นประการสุดท้ายว่า แม้ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางจะได้มีคำสั่งว่า โจทก์ทั้งสองเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ประยูร แต่การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวมีผลนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดอันเป็นเวลา หลังจากให้นายประยูรผู้ประกันตนถึงแก่ความตายไปก่อนแล้ว โจทก์ทั้งสองจึงมิใช่บุตร ชอบด้วยกฎหมายก่อนหรือขณะที่ผู้ประกันตนยังมีชีวิตอยู่จึงไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จชราภาพนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 77 จัตวา วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในกรณีที่ ผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพตามมาตรา 77 ทวิ ถึงแก่ความตาย ก่อนที่จะได้รับประโยชน์ทดแทน หรือผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายในหกสิบเดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ ให้ทายาทของผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ" วรรคสองบัญญัติว่า "ทายาทผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ (1) บุตรชอบด้วยกฎหมาย..." ดังนั้น ทายาทของผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพตามมาตรา 77 จัตวา วรรคสอง (1) จึง ต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกันตน เมื่อข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่ยุติในชั้นพิจารณาของ ศาลแรงงานกลาง ปรากฏว่านายประยูรผู้ประกันตนอยู่กินฉันสามีภริยากับนางกานดาโดยไม่ได้ จดทะเบียนสมรสและมีบุตรสองคนคือโจทก์ทั้งสอง ต่อมาวันที่ 21 พฤษภาคม 2545 นายประยูรถึง แก่ความตาย และวันที่ 31 พฤษภาคม 2545 นางกานดากับโจทก์ทั้งสองได้ยื่นคำขอรับประโยชน์ ทดแทนในกรณีตาย แต่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 3 มีคำสั่งว่านางกานดากับโจทก์ทั้งสองไม่ มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์กรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายและเงินบำเหน็จชราภาพเนื่องจาก มิใช่ทายาทที่กฎหมายกำหนด ต่อมาโจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ขอให้สั่งให้โจทก์ทั้งสองเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนายประยูร และเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2545

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีคำสั่งว่าโจทก์ทั้งสองเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนายประยูร บิดาผู้วายชนม์ วันที่ 11 มีนาคม 2546 โจทก์ทั้งสองจึงได้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนในเงิน สงเคราะห์กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายและเงินบำเหน็จชราภาพต่อสำนักงานประกันสังคม จังหวัดสมุทรปราการ ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวในขณะที่โจทก์ทั้งสองยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน ต่อสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ โจทก์ทั้งสองจึงเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของ นายประยูรผู้ประกันตน เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 ที่ ประสงค์จะให้ผู้ประกันตนหรือทายาทได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนเพื่อเป็นการสงเคราะห์ แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนหรือทายาทของผู้ประกันตน ประกอบกับพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 77 จัตวา วรรคสอง (1) ก็ได้กำหนดให้บุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น จะต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายขณะที่ผู้ประกันตนยังมีชีวิตอยู่ ดังนั้น เมื่อในขณะที่โจทก์ทั้งสอง ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 56 วรรคหนึ่ง โจทก์ทั้งสองเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนายประยูรตามคำสั่งศาลแล้ว โจทก์ทั้งสองจึงเป็น ทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพของนายประยูรผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 77 จัตวา วรรคสอง (1) ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานี้ ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน.

องค์คณะ

จรัส พวงมณี · พิชิต คำแฝง · บวร กุลทนนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3035/2550>